

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN HPV (HUMAN PAPİLLOMA VİRÜS) BİLGİ DÜZEYLERİ VE GÖRÜŞLERİ**HPV (HUMAN PAPILLOMA VIRUS) KNOWLEDGE LEVELS AND OPINIONS OF HEALTH SERVICES VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS**Elif ÜNER ASİL¹, Nazife KOÇ ATICI²¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Muğla, Türkiye² İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye**ÖZET**

Amaç: Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin HPV bilgi düzeylerini ve görüşlerini belirlemektir. Bu tanımlayıcı çalışma, Nisan-Temmuz 2022 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda yürütülmüştür.

Gereç ve Yöntem: Çalışmanın evrenini 1675 öğrenci oluşturmuştur ve HPV'nin toplumsal bir cinsel sağlık sorunu olması nedeniyle örneklem seçimine gidilmeksizin evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden formu eksiksiz dolduran 271 sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri ile çalışma tamamlanmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Demografik Anket Formu ve Human Papilloma Virüsü (HPV) Bilgi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın veri analizinde, elde edilen veriler Kruskal-Wallis H testi, Mann-Whitney U testi gibi istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiş ve sayısal veriler için yüzdeler, aritmetik ortalamalar ve medyanlar kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %64.2'si HPV hakkında bilgi sahibi olduğunu ifade etmektedir. Ancak, yalnızca katılımcıların %7.4'ü HPV aşısı yaptırmıştır. Ancak, HPV aşısı yaptırmak istemeyenlerin oranının %39.9 olduğunu ve bu grup içinde en yaygın nedenin aşının güvenilir olmadığı (%11.7) yargısıdır. HPV aşısını önerenlerin (%53.1) ve ulusal aşı programına eklenmesini destekleyenlerin (%64.6) yarısından çok olduğu görülmüştür. Katılımcıların HPV aşısı yaptırma durumuna göre HPV Bilgi Ölçeği toplam ve ölçek alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p < 0.05$, $p < 0.01$, $p < 0.001$). HPV aşısı yaptıranların medyan skorları hem toplam hem de tüm alt boyutlarda yaptırmayanlara göre daha yüksektir. HPV aşısı yaptıranların bilgi düzeyleri yaptırmayanlara göre daha yüksektir.

Sonuç: Öğrencilerin HPV ve HPV aşısıyla ilgili bilgi düzeyinin istenilen seviyede olmadığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların yarısından fazlasının kadın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yarısından fazlasının HPV'yi duyduğu ancak enfeksiyon hakkında detaylı bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Çalışmaya katılanların çok az bir bölümü HPV aşısı yaptırmış olup, yaptırmak isteyenlerin sayısında yine yarısından azdır. Katılımcıların aşı yaptırmak istememe nedenleri arasında göze çarpan sonuç ise güvenilir bulunmaması olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Bilgi, Görüş, Human Papilloma Virüs, Human Papilloma Virüs Aşısı.

ABSTRACT

Objective: To determine the HPV knowledge levels and opinions of health services vocational school students. This descriptive study was conducted at the Health Services Vocational School of a foundation university between April and July 2022.

Materials and Methods: The population of the study consisted of 1675 students and since HPV is a social sexual health problem, it was aimed to reach the entire population without sample selection. The study was completed with 271 health services vocational school students who filled out the form completely and agreed to participate in the study. Demographic Questionnaire Form and Human Papillomavirus (HPV) Knowledge Scale were used as data collection tools in the study. In the data analysis of the study, the obtained data were evaluated with statistical methods such as Kruskal-Wallis H test and Mann-Whitney U test, and percentages, arithmetic means and medians were used for numerical data.

Results: 64.2% of the participants stated that they had knowledge about HPV. However, only 7.4% of the participants had HPV vaccination. However, the rate of those who did not want to get HPV vaccination was 39.9% and the most common reason in this group was the belief that the vaccine was not reliable (11.7%). It was observed that more than half of the participants recommended HPV vaccination (53.1%) and supported its inclusion in the national vaccination program (64.6%). There were statistically significant differences in the total and sub-dimensions of the HPV Knowledge Scale according to the participants' HPV vaccination status ($p < 0.05$, $p < 0.01$, $p < 0.001$). The median scores of those who had HPV vaccination were higher than those who had not had it both in total and in all sub-dimensions. The knowledge levels of those who had HPV vaccination were higher than those who had not.

Conclusion: It was observed that the knowledge level of the students about HPV and HPV vaccination was not at the desired level. It was concluded that more than half of the participants were women. It was observed that more than half of the participants had heard of HPV but did not have detailed information about the infection. A very small number of participants in the study had received the HPV vaccine, and the number of people who wanted to receive it was less than half. The most notable reason for the participants not wanting to receive the vaccine was that it was not considered reliable.

Keywords: Human Papilloma Virus, Human Papilloma Virus Vaccine, Information, Opinion.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Nazife KOÇ ATICI, Öğr.Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye. **E-mail:** nakoc@gelisim.edu.tr

Bu makaleye atıf yapmak için / Cite this article: Üner Asil, E., & Koç Atıcı N. (2024). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin HPV (Human Papilloma Virüs) Bilgi Düzeyleri ve Görüşleri. *Gevher Nesibe Journal of Medical & Health Sciences*, 9(3), 327-334. <http://doi.org/10.5281/zenodo.13622824>

GİRİŞ

HPV (Human Papilloma Virus), cinsel yolla bulaşan bir virüs olarak dünya genelinde yaygın olarak görülmektedir. Hem kadın hem de erkeklerde genital bölgede enfeksiyona neden olabilen bu virüs, özellikle kadınlar için önemli bir risk faktörüdür (Okay, Soydam Aydın & Akın, 2022; Başar, Çiçek & Yeşildere Sağlam, 2019). Serviks kanserinin en önemli nedenlerinden biri olan HPV enfeksiyonları, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) verilerine göre yılda yaklaşık 570.000 kadın serviks kanseri teşhisi almaktadır. Her yıl yaklaşık 311.000 kadın serviks kanseri nedeniyle hayatını kaybetmektedir (WHO, 2021). Bu nedenle, HPV enfeksiyonlarının önlenmesi ve tedavisi, kadın sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Erken teşhis edilirse, hastalığın tedavi şansı yükselmektedir (Centers for Disease Control and Prevention, 2022).

Üniversite öğrencileri, cinsel yolla bulaşan HPV enfeksiyonuna en yüksek risk altındaki yaş gruplarından biridir. Bu durum, genellikle cinsel aktif olmaları nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin HPV enfeksiyonlarına karşı korunma yollarını ve hastalık hakkındaki doğru bilgileri öğrenmeleri son derece önemlidir (Göçer & Öcal, 2023). HPV enfeksiyonlarına karşı korunmak için iki önemli yöntem önerilmektedir. Bunlardan ilki, HPV aşısıdır. Aşının cinsel yaşam öncesi uygulanması en etkili sonuçları vermektedir. Ancak, cinsel yaşamı olan kişilerin de aşı olmaları önerilmektedir (Drolet et al., 2019). İkinci yöntem ise, düzenli jinekolojik muayenelerdir. Bu muayeneler sayesinde, serviks kanseri ve diğer cinsel sağlık sorunları erken teşhis edilebilmektedir (Nkwonta et al., 2021). Özellikle üniversite öğrencileri için, bu korunma yöntemlerinin farkında olmak ve uygulamak, sağlıklı bir cinsel yaşam ve sağlıklı toplumlar için çok önemlidir.

Çok sayıda araştırma, üniversite öğrencilerinin HPV enfeksiyonu ve korunma yöntemleri hakkında bilgi düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, Türkiye'deki bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %90,9'u HPV'den nasıl korunacağını bilmediği bulunmuştur (Koç, 2015). Benzer şekilde, Avustralya'da yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin sadece %45' inin HPV'nin cinsel yolla bulaşan bir enfeksiyon olduğunu bilmekte ve sadece %26'sının HPV aşısı hakkında doğru bilgiye sahip olduğu görülmüştür (Zou, Huang & Li, 2022). Çin'deki üniversite öğrencilerinin ise sadece %24'ünün HPV aşısı hakkında doğru bilgiye sahip olduğu belirtilmiştir (Wang et al., 2022). Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin HPV enfeksiyonu hakkındaki bilgi düzeylerini ve görüşlerini araştırmak son derece önemlidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu (SHMYO) öğrencilerinin HPV bilgi düzeyleri ve görüşlerini belirlemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden toplam 271 sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencisi katılım sağlamıştır.

Veri Toplama Süreci

Veriler, çalışmaya katılanların Google Forms aracılığıyla doldurdukları formlar kullanılarak toplanmıştır. Form doldurma işlemi ortalama 15 dakika sürmüştür ve her katılımcıdan formu sadece bir kez doldurması istenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında, veri toplama işlemi için Demografik Anket Formu ve Human Papilloma Virüsü (HPV) Bilgi Ölçeği gibi ölçme araçları kullanılmıştır.

Demografik Anket Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan demografik anket formu, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, sınıfı, kronik hastalıkları ve sürekli ilaç kullanımları, aile yapıları, HPV hakkındaki görüşleri vb. konuları içeren 19 sorudan oluşmaktadır. (Cinar et al. 2019; Panagides et al. 2023; Başlı ve ark., 2019).

Human Papilloma Virüsü (HPV) Bilgi Ölçeği

Waller ve arkadaşları tarafından 2013 yılında geliştirilen ölçek, kişilerin HPV, HPV aşısı ve tarama testleri hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu ölçeğin Türkiye'deki geçerliliği ve güvenilirliği, Demir tarafından 2019 yılında incelenmiştir. Ölçeğin orijinalinde toplam madde sayısı 35 olup, Türkçe uyarlaması sonucu madde sayısı 33 olarak düzenlenmiştir. Cronbach α değeri 0.96 olarak hesaplanmış ve ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde çalışmamızda; Cronbach α katsayıları 0.750-0.940 arasında değişmektedir. Boyutlara ait güvenilirlikler yüksek düzeydedir. Analiz kısmında doğru

cevaplar 1 puan, yanlış cevaplar ve "Bilmiyorum" şeklinde işaretlenen yanıtlar ise 0 puan olarak değerlendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puanlar 0 ile 33 arasındadır. Toplam puan ne kadar yüksek olursa, katılımcıların HPV, HPV tarama testleri ve HPV aşısı hakkındaki bilgi düzeylerinin o kadar yüksek olduğu anlaşılmaktadır (Demir, 2019).

Veri Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin analizi için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. İlk olarak, verilerin dağılımı incelenmek üzere Shapiro-Wilk normal dağılıma uygunluk testi uygulanmıştır. Bu test sonucunda, demografik verilere dayalı olarak ölçek puanlarının büyük bir kısmının normal dağılıma uymadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, veri analizinde parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Numerik veriler arasındaki gruplar arası karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis Testi gibi parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Ayrıca, kullanılan ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 25.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın Etik Boyutu

Çalışmanın yürütülmesi için uygulanabileceğine dair 22.03.2023 tarih E-53938333-050-25289 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Çalışmanın uygulanabilmesi için Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu müdürlüğünden yazılı kurum izni alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler, çalışmanın amacı ve hedefleri hakkında bilgilendirilerek Google Forms aracılığıyla yazılı onamları alınmıştır. Tüm bu adımlar intihal riskini düşürmek için uygulanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların 82.3'ü kız öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %11.4'ü 18, %18.5'i 19, %14'ü 20, %18.8'i 21, %11.8'i 22, %25.5'i ise 23 yaş ve üstündedir. %65.3'ü 1. sınıfta okumaktadır. Katılımcıların %94.1'i bekarıdır. Sadece %7'sinin çocuğu, %56.1'inin ise sosyal güvencesi bulunmaktadır. Katılımcıların alkol veya sigara kullanım durumları incelendiğinde; alkol kullananların oranı %17, sigara kullananların oranı ise %35.4'tür. Katılımcıların çoğunluğunun %67.2'sinin aile yapısı çekirdek aile türündedir. Geliri giderine denk olanlar katılımcıların %58.7'sini oluşturmaktadır. Katılımcıların %24'ü cinsel deneyime sahip olduğunu belirtirken, deneyimi olanların %53.8'i korunmalı, %9.2'si korunmasız, %36.9'u ise her iki şekilde de korunma yöntemi kullandığını belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	48	17.7
	Kadın	223	82.3
Yaş	18	31	11.4
	19	50	18.5
	20	38	14.0
	21	51	18.8
	22	32	11.8
	23 ve üstü	69	25.5
Sınıf	1. sınıf	177	65.3
	2. sınıf	94	34.7
Medeni Durum	Bekar	255	94.1
	Evli	16	5.9
Gelir Düzeyi	Az	81	29.9
	Denk	159	58.7
	Fazla	31	11.4
Çocuk Sahipliği	Var	19	7.0
	Yok	252	93.0
Sosyal Güvence	Var	152	56.1
	Yok	119	43.9
Alkol Kullanma Durumu	Evet	46	17.0
	Hayır	216	79.7
	Diğer	9	3.3
Sigara Kullanma Durumu	Evet	96	35.4
	Hayır	163	60.1
	Diğer	12	4.4
Cinsel Deneyim Yaşama Durumu	Evet	65	24.0
	Hayır	206	76.0
Cinsel Deneyimde Korunma Durumu (Cinsel Deneyimi Olanlar)	Korumalı	35	53.8
	Korumasız	6	9.2
	Her ikisi	24	36.9

Katılımcıların %64.2'si HPV'yi duymuştur, %7.4'ü HPV aşısı yaptırmıştır. HPV aşısı yaptırmak isteme %39.9 oranında kalmaktadır. Aşı yaptırmak istememe nedenlerinden en öne çıkan %11.7 ile güvenilir bulmamadır. HPV aşısını önerme %53.1 oranında iken bu aşının ulusal aşı programına eklenmesini destekleyenler %64.6 oranındadır (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların HPV Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı

		Frekans	Yüzde
HPV'yi Duyma Durumu	Evet	174	64.2
	Hayır	97	35.8
HPV Aşısı Yaptırma Durumu	Evet	20	7.4
	Hayır	251	92.6
HPV Aşısı Yaptırmak İsteme	Evet	108	39.9
	Hayır	163	60.1
HPV Aşısı Yaptırmak İstememe Nedeni (Aşı Yaptırmak İstemeyenler)	Güvenilir bulmuyorum	17	10.4
	Elzem bulmuyorum	19	11.7
	Yan etkisi olduğunu düşünüyorum	15	9.2
	Korkularım mevcut	5	3.1
HPV Aşısı Yaptırmayı Önerme	Fikrim yok	107	65.6
	Evet	144	53.1
Ulusal Aşı Programına HPV aşısı Eklenmesi Konusunda Görüş	Hayır	127	46.9
	Evet	175	64.6
	Hayır	96	35.4

HPV Bilgi Ölçeği toplam ve alt boyutları skorlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan test sonuçlarına göre; katılımcıların HPV aşısı yaptırma durumuna göre HPV Bilgi Ölçeği toplam ve ölçek alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p<0.05$, $p<0.01$, $p<0.001$). HPV aşısı yaptıranların medyan skorları hem toplam hem de tüm alt boyutlarda yaptırmayanlara göre daha yüksektir. HPV aşısı yaptıranların bilgi düzeyleri yaptırmayanlara göre daha yüksektir (Tablo 3).

Tablo 3. HPV Aşısı Yaptırma Durumuna Göre Ölçek Toplam ve Alt Boyutlarının Karşılaştırılması
Ort.±SS Med. (Min.-Max.)

	Ort.±SS Med. (Min.-Max.)		z değeri	p değeri
	Evet (n:20)	Hayır (n:251)		
Toplam Ölçek	15.80±8.59 14.5(2-32)	8.59±7.89 8(0-33)	-3.527	0.000* **
Genel HPV Bilgisi	8.60±3.27 9(2-15)	5.21±4.37 6(0-16)	-3.145	0.002* *
HPV Tarama Testi Bilgisi	2.60±2.09 2(0-6)	1.05±1.46 0(0-6)	-3.536	0.000* **
Genel HPV Aşı Bilgisi	1.80±1.82 1(0-5)	1.00±1.40 0(0-5)	-2.152	0.031*
Mevcut HPV Aşılama Programına Yönelik Bilgi	2.80±2.38 3(0-6)	1.34±1.83 0(0-6)	-3.024	0.002* *

* $p<0.05$; ** $p<0.01$; *** $p<0.001$

Cinsel deneyim yaşama durumuna göre HPV Bilgi Ölçeği toplam ve Genel HPV Bilgisi alt boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p<0.05$). Cinsel deneyimi olan katılımcıların medyan skorları hem toplam hem de Genel HPV Bilgisi alt boyutu için cinsel deneyimi olmayanlara göre daha yüksektir. Cinsel deneyimi olanların bilgi düzeyleri olmayanlara göre daha yüksektir (Tablo 4).

Tablo 4. Cinsel Deneyim Yaşama Durumuna Göre Ölçek Toplam ve Alt Boyutlarının Karşılaştırılması
Ort.±SS Med. (Min.-Max.)

	Ort.±SS Med. (Min.-Max.)		z değeri	p değeri
	Evet (n:65)	Hayır (n:206)		
Toplam Ölçek	10.35±6.5 10(0-25)	8.74±8.58 8(0-33)	-2.073	0.038*
Genel HPV Bilgisi	6.49±3.45 7(0-12)	5.13±4.6 6(0-16)	-2.018	0.044*
HPV Tarama Testi Bilgisi	1.26±1.41 1(0-5)	1.13±1.62 0(0-6)	-1.327	0.185
Genel HPV Aşı Bilgisi	1.08±1.29 1(0-4)	1.05±1.49 0(0-5)	-0.697	0.486
Mevcut HPV Aşılama Programına Yönelik Bilgi	1.52±1.82 0(0-6)	1.42±1.94 0(0-6)	-0.584	0.559

* $p<0.05$; ** $p<0.01$; *** $p<0.001$

Cinsel deneyim yaşayan katılımcıların korunma yollarına göre HPV Bilgi Ölçeği toplam veya ölçek alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır ($p>0.05$) (Tablo 5).

Tablo 5. Korunma Yöntemine Göre Ölçek Toplam ve Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Ort.±SS Med. (Min.-Max.)			H değeri	p değeri
	Korunmalı (n:35)	Korunmasız (n:6)	Herikisinde (n:24)		
Toplam Ölçek	10.34±6.24 11(0-21)	12.67±5.5 12.5(6-22)	9.79±7.19 10(0-25)	0.990	0.610
Genel HPV Bilgisi	6.6±3.38 8(0-11)	8.5±3.33 8.5(4-12)	5.83±3.51 6.5(0-12)	3.062	0.216
HPV Tarama Testi Bilgisi	1.23±1.37 1(0-5)	1.83±1.72 1.5(0-5)	1.17±1.4 1(0-5)	1.042	0.594
Genel HPV Aşı Bilgisi	1.03±1.27 0(0-3)	1.17±1.47 1(0-4)	1.13±1.33 1(0-4)	0.264	0.876
Mevcut HPV Aşılama Programına Yönelik Bilgi	1.49±1.69 0(0-5)	1.17±1.6 0.5(0-4)	1.67±2.1 0(0-6)	0.113	0.945

*p<0.05; **p<0.01; ***p<0.001

TARTIŞMA

Bu çalışma sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu (SHMYO) öğrencilerinin HPV bilgi düzeyleri ve görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmamızda katılımcıların HPV aşısı yaptırma durumuna göre HPV Bilgi Ölçeği toplam ve ölçek alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p<0.05$, $p<0.01$, $p<0.001$).

Çalışmamızda katılımcıların %64,2'si HPV'yi duymuştur, %7,4'ü HPV aşısı yaptırmıştır. Ülkemizde de Türk Jinekoloji ve Obstetri Derneği (TJOD) hem pediatrik hem de adolesan gruba HPV aşısının yapılmasını önermektedir (Türk Jinekoloji ve Obstetri Derneği). HPV aşısı yaptırmak isteme %39,9 oranında kalmaktadır. Aşı yaptırmak istememe nedenlerinden en öne çıkan %11,7 ile güvenilir bulmamalarıdır. Başlı ve arkadaşlarının (2019) yaptığı bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %92,7'sinin HPV hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir çalışmada ise HPV aşısını duyanların oranı %92 iken HPV aşısı yaptıranların oranı %8,6 olarak bulunmuştur (Mirza ve Çöl, 2023). HPV aşısını yaptırmama nedenleri arasında en sık belirtilenler aşının pahalı olması, kişinin kendisini HPV enfeksiyonu riski altında görmemesi ve cinsel olarak aktif olmama durumu olarak öne çıkmıştır. Ayrıca, katılımcıların %39,6'sının yeterli bilgi eksikliği nedeniyle ve %30,8'inin ise gerekli görmeme sebebiyle aşı yaptırmadığını ifade etmişlerdir (Ortiz, Smith ve Coyne-B easley, 2019).

Shetty ve ark., (2019) öğrencilerin HPV aşısını yaptırmama nedenlerini yüksek maliyet, aşı güvenliği ile ilgili endişeleri olduğu; Yılmaz ve ark., (2021) araştırmalarında katılımcıların %29'u aşının pahalı olmasından dolayı aşı yaptırmadığını göstermiştir. Göçer ve Üstündağ Öcal., (2023) araştırmalarında öğrencilerin aşıyı yaptırmama nedenleri sorulduğunda, %85,6'sı aşıyı hiç duymadığı, %6,7'si yan etkilerini bilmediği, %4,0'ı ailesinde bu aşıyı yaptıran olmadığını ifade etmiştir.

Çalışmamız da HPV aşısı yaptıranların medyan skorları hem toplam hem de tüm alt boyutlarda yaptırmayanlara göre daha yüksektir. HPV aşısı yaptıranların bilgi düzeyleri yaptırmayanlara göre daha yüksektir. Güneysu Tunaman ve arkadaşlarının (2022) yürüttüğü bir çalışmada, katılımcıların %98,5'inin HPV aşısı yaptırmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, HPV hakkında bilgi sahibi olan katılımcıların, bilgi sahibi olmayanlara göre daha yüksek ölçek puanlarına sahip olduğu belirlenmiştir (Güneysu Tunaman, Eryılmaz & Kösetaş, 2022). Diğer bir çalışmada, evli olan öğrencilerin, çalışan öğrencilerin ve sigara içen öğrencilerin HPV hakkında bilgi sahibi olma durumunun istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur (Göçer ve Üstündağ Öcal, 2023).

Cinsel deneyim yaşama durumuna göre, HPV Bilgi Ölçeği'nin toplam skoru ve Genel HPV Bilgisi alt boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0,05$). Cinsel deneyimi olan katılımcıların medyan skorları hem toplam skor hem de Genel HPV Bilgisi alt boyutu için cinsel deneyimi olmayanlara göre daha yüksektir. Bu da cinsel deneyimi olan katılımcıların HPV hakkındaki bilgi düzeylerinin, cinsel deneyimi olmayanlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. HPV'nin en sık bulaşma yolu cinsel yolla olduğu göz önüne alındığında, cinsel olarak aktif olan katılımcıların 16-18 yaş arasında temas riskinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca, cinsel yolla bulaşabilen hastalıklarla ilgili farkındalık seviyesinin, evli olmayan öğrenciler arasında daha yüksek olduğu da tespit edilmiştir (Göçer ve Üstündağ Öcal, 2023).

Çalışmanın Sınırlılıkları

Veriler sadece çalışmanın yürütüldüğü kurumdaki SHMYO 1. ve 2. Sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Çalışmanın çevrimiçi yürütülmesi sebebiyle internet erişim olan öğrencilere ulaşılmıştır. Sonuçlar, tüm öğrencileri yansıtmamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

HPV enfeksiyonu, dünya genelinde ciddi bir sağlık sorunu olarak kabul edilmektedir. Özellikle üniversite öğrencileri gibi gençler için ise enfeksiyon riski oldukça yüksektir. Bu nedenle, üniversitelerde sağlık eğitimi ve bilgilendirme programları düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu programlar sayesinde, öğrencilere HPV enfeksiyonu hakkında doğru bilgiler verilerek, enfeksiyonun yayılması önlenmeye ve sağlıklı bir cinsel yaşam sürdürülmesine yardımcı olunabileceği düşünülmektedir. Çalışma sonuçları, göz önüne alındığında katılımcıların yarısından fazlasının kadın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yarısından fazlasının HPV'yi duyduğu ancak enfeksiyon hakkında detaylı bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Çalışmaya katılanların çok az bir bölümü HPV aşısı yaptırmış olup, yaptırmak isteyenlerin sayısında yine yarısından azdır. Katılımcıların aşı yaptırmak istememe nedenleri arasında göze çarpan sonuç ise güvenilir bulunmaması olduğu tespit edilmiştir.

Günümüz sağlık sisteminde ve insan yaşamının kültürel yapısına bağlı olarak erken yaşta müdahale edilmesi elzem olan ve viral enfeksiyonların başında gelen HPV belirti vermeden hızlı yayılım göstermesi, risk altındaki bireylerin tespitinin buna bağlı olarak güçleşmesi sebebiyle risk altındaki bireylerin bilinçlendirilmesi ve sağlık sistemiyle biran önce tedavi edilmesi açısından araştırmanın sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılması, onların konu özelindeki bilgi düzeylerinin araştırılması gelecek yıllarda sergilemiş olacakları farkındalık açısından bir hayli önemlidir. Bu doğrultuda, üniversitelerde, sağlık hizmetleri sağlayıcılarına HPV enfeksiyonu ve aşısı hakkında sağlık eğitimi ve bilgilendirme programları düzenlenmelidir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkıları

Araştırma yönetimi: EÜA, NKA; Fikir gelişimi ve çalışma dizaynı: EÜA, NKA; Veri toplama, Veri yorumlama, Literatür araştırma, yazma, Kritik gözden geçirme: EÜA, NKA.

Finans Desteği

Çalışmanın yürütülmesinde herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

KAYNAKLAR

- Başar, F., Çiçek, S., & Yeşildere Sağlam, H. (2019). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin human papilloma virüsü ve aşısına yönelik bilgi düzeyleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 10(17), 123-138. <https://doi.org/10.26466/opus.499635>
- Başlı, M., Aksu, H., & Toptaş, B. (2019). Bir üniversitede öğrenim gören sağlık yüksekokulu öğrencilerinin human papilloma virüs ve HPV aşısı ile ilgili bilgi ve görüşleri. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, (1), 1-17.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2022). Human papilloma virus (HPV) - About HPV. <https://www.cdc.gov/hpv/parents/about-hpv.html>
- Cinar, İ. O., Ozkan, S., Aslan, G. K., & Alatas, E. (2019). Knowledge and behavior of university students toward human papillomavirus and vaccination. *Asia-Pacific Journal of Oncology Nursing*, 6(3), 300-307. https://doi.org/10.4103/apjon.apjon_10_19
- Demir, F. (2019). Human papilloma virüsü bilgi ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliği (Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği A.B.D.). Ankara.
- Drolet, M., Bénard, É., Pérez, N., & Brisson, M. (2019). HPV vaccination impact study group population-level impact and herd effects following the introduction of human papillomavirus vaccination programmes: Updated systematic review and meta-analysis. *Lancet*, 394(10197), 497-509. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(19\)30298-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(19)30298-3)
- Güneysu Tunaman, S., Eryılmaz, N., & Köşretaş, B. (2022). The knowledge levels and health beliefs of vocational school of health services students about human papilloma virus (HPV) and vaccine. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 10(1), 180-198.
- Göçer, Ş., & Öcal, N. Ü. (2023). Üniversite öğrencilerinin serviks kanseri ve human papilloma virüs aşısına ilişkin bilgilerinin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 138-147.

- Koç, Z. (2015). University students' knowledge and attitudes regarding cervical cancer, human papillomavirus and human papillomavirus vaccines in Turkey. *Journal of American College Health*, 63(1), 13–22. <https://doi.org/10.1080/07448481.2014.963107>
- Mirza, A., & Çöl, M. (2023). Bir tıp fakültesinde intern doktorların HPV enfeksiyonu ve aşısı hakkındaki bilgi, tutum ve davranışları. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 8(2), 183-193.
- Nkwonta, C. A., Hilfinger Messias, D. K., Felder, T., & Luchok, K. (2021). Intervention to reduce stigma and improve knowledge of HPV and cervical cancer in Nigeria: A community-based assessment. *Family & Community Health*, 44(4), 245–256. <https://doi.org/10.1097/FCH.0000000000000309>
- Ortiz, R. R., Smith, A., & Coyne-Beasley, T. (2019). A systematic literature review to examine the potential for social media to impact HPV vaccine uptake and awareness, knowledge, and attitudes about HPV and HPV vaccination. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 15(7-8), 1465-1475.
- Panagides, R., Voges, N., Oliver, J., Bridwell, D., & Mitchell, E. (2023). Determining the impact of a community-based intervention on knowledge gained and attitudes towards the HPV vaccine in Virginia. *Journal of Cancer Education: The Official Journal of the American Association for Cancer Education*, 38(2), 646–651. <https://doi.org/10.1007/s13187-022-02169-5>
- Shetty, S., Prabhu, S., Shetty, V., & Shetty, A. K. (2019). Knowledge, attitudes and factors associated with acceptability of human papilloma virus vaccination among undergraduate medical, dental and nursing students in South India. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 15(7-8), 1656-1665.
- Türk Jinekoloji ve Obstetri Derneği (TJOD). (2023). HPV aşılama hakkında görüş ve önerilerimiz. <http://www.tjod.org/tjod-olarak-hpv-asilamasi-hakkindagorus-ve-onerilerimiz/>
- Wang, D., Wu, J., Du, J., Ong, H., Tang, B., Dozier, M., Weller, D., & Campbell, C. (2022). Acceptability of and barriers to human papilloma virus vaccination in China: A systematic review of the Chinese and English scientific literature. *European Journal of Cancer Care*, 31(3), e13566. <https://doi.org/10.1111/ecc.13566>
- World Health Organization (WHO). (2021). Human papilloma virus (HPV) and cervical cancer. [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-papillomavirus-\(hpv\)-and-cervical-cancer](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-papillomavirus-(hpv)-and-cervical-cancer)
- Yılmaz, B., Hat, B. N., Yürekli, Y., & Oskay, Ü. (2021). Genç erişkinlerin human papilloma virüs (HPV) ve HPV aşısına ilişkin bilgi ve görüşleri: Analitik kesitsel bir çalışma. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 138-148.
- Zou, K., Huang, Y., & Li, Z. (2022). Prevention and treatment of human papilloma virus in men benefits both men and women. *Frontiers in Cellular and Infection Microbiology*, 12, 1077651. <https://doi.org/10.3389/fcimb.2022.1077651>.
- Okay, A., Soydam Aydın, S., & Akın, L. (2022). İnsan papilloma virüsü (HPV) ve aşılarının kullanımı sonrası toplumsal etkileri. *Abant Tıp Dergisi*, 11(1), 143-151. <https://doi.org/10.47493/abantmedj.977792>.